

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 28η Μαΐου 2019 με την εξής σύνθεση:
Μαργαρίτα Κανάβα Πρόεδρος, Απόστολος Σιαπέρας-Εισηγητής, Ειρήνη Αψοκάρδου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 25.4.2019 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 501/25.4.2019, του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» (εφεξής «προσφεύγουσα»), που εδρεύει όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, (εφεξής «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της υπ' αριθμό 860/19 απόφασης της οικονομικής επιτροπής της αναθέτουσας αρχής (εφεξής «προσβαλλόμενη»), κατά το μέρος που απορρίφθηκε η οικονομική της προσφορά για το Τμήμα 1 «Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης» και το Τμήμα 2 «Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας – Έδρα ΖΕΠ» και κηρύχθηκε ο διαγωνισμός άγονος.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή Απόστολο Σιαπέρα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 271603306959 0621 0011, την από 23/4/2019 πληρωμή στη Τράπεζα Πειραιώς και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»). Το ως άνω παράβολο υπολογίζεται με βάση την

Αριθμός απόφασης: 649/2019

προϋπολογιζόμενη δαπάνη του Τμήματος 1 «Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης» και του Τμήματος 2 «Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας – Έδρα ΖΕΠ» της σύμβασης, για τα οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, εκτιμώμενης συνολικής αξίας 108.870,97 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2.Επειδή με την υπ' αριθμό 07/2019 διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ηλεκτρονικό δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό κάτω των ορίων με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για τις υπηρεσίες της περιφερειακής ενότητας Κοζάνης και τη Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας – ΖΕΠ, με CPV 90910000-9, διάρκειας 12 μηνών, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 135.000 ευρώ συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει χαμηλότερης τιμής. Η σύμβαση υποδιαιρείται σε δύο τμήματα και ειδικότερα στο Τμήμα 1 «Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης» και στο Τμήμα 2 «Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας – Έδρα ΖΕΠ». Οι προσφορές, δε, υποβάλλονται για ένα ή αμφότερα Τμήματα.

3.Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στις 14.3.2019 στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ με ΑΔΑΜ 18PROC004610029 καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ 71548,1.

4.Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε την 25.4.2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 19.4.2019, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

Αριθμός απόφασης: 649/2019

6.Επειδή, η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα θεμελιώνει πρόδηλο έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης, ως προς το μέρος που αφορά στην απόρριψη της προσφοράς της για αμφότερα τα Τμήματα, δοθέντος ότι για το Τμήμα 1 αποτελεί την μόνη συμμετέχουσα, για το, δε, Τμήμα 2 υπέβαλε την οικονομικότερη προσφορά. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα μετ' εννόμου συμφέροντος αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς το σκέλος κήρυξης του διαγωνισμού ως άγονου, διότι σε περίπτωση που κριθεί η προσφορά της αποδεκτή εύλογα επιδιώκει να της ανατεθεί η σύμβαση.

7.Επειδή στις 30.4.2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, ήτοι σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8.Επειδή με την με αριθμό 728/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9.Επειδή στις 10.5.2019, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής στην ΑΕΠΠ μέσω του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού.

10.Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

11.Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό για το Τμήμα 1 «Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης» συμμετείχε μόνο η προσφεύγουσα και για το Τμήμα 2 «Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας – Έδρα ΖΕΠ» συμμετείχε η προσφεύγουσα και ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», υποβάλλοντας τις με αριθμό συστήματος 132468 και 133548 προσφορές τους αντίστοιχα. Με το από 11/4/2019 Πρακτικό Ι, η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών αμφότερων των διαγωνιζομένων και για τα δύο Τμήματα της σύμβασης. Στη συνέχεια με το από 12/4/2019 Πρακτικό ΙΙ, η Επιτροπή του Διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας για αμφότερα τα Τμήματα, καθώς «δεν εξειδικεύει σε ξεχωριστό κεφάλαιο της

Αριθμός απόφασης: 649/2019

προσφοράς του για τα Τμήματα 1 και 2 της προσφοράς του, όπως απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού, τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α), όπως αυτό ισχύει, αλλά αυτά έχουν συμπεριληφθεί στην Εφαρμογή ΕΣΗΔΗΣ σε ένα φάκελο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» μαζί με όλα τα στοιχεία της Οικονομικής Προσφοράς». Επιπλέον, εισηγήθηκε την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας για το Τμήμα 1 της σύμβασης καθώς: «η προσφορά του για το Τμήμα 1 αφορά σε απασχόληση 11 εργαζομένων και όχι σε απασχόληση 12 εργαζομένων, όπως απαιτείται, σύμφωνα με τον Πίνακα του Τμήματος 1». Επίσης, για το Τμήμα 2 της σύμβασης εισηγήθηκε και την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς του ανωτέρω έτερου συμμετέχοντος οικονομικού φορέα καθώς «για το Τμήμα 2, στον ξεχωριστό φάκελο της Οικονομικής Προσφοράς που αφορά τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115^Α), όπως αυτό ισχύει, τα τετραγωνικά μέτρα ανά εργαζόμενο που δηλώνονται υπολείπονται των απαιτούμενων και προβλεπόμενων από την διακήρυξη για την εκτέλεση του έργου». Τα ανωτέρω Πρακτικά εγκρίθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία αποφάσισε τον αποκλεισμό της προσφεύγουσας για αμφότερα τα Τμήματα, καθώς και τον αποκλεισμό της ως άνω συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας για το Τμήμα 2, και κήρυξε τον διαγωνισμό άγονο.

12.Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προσφυγή της αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απορρίφθηκε η οικονομική της προσφορά για αμφότερα τα Τμήματα, για τους παρακάτω λόγους:

«Α. Ως προς τον λόγο απόρριψης της εταιρίας μας ότι: «Ο Οικονομικός Φορέας, δεν εξειδικεύει σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς του για τα ΤΜΗΜΑΤΑ 1 και 2 της προσφοράς του, όπως απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού, τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115Α), όπως αυτός ισχύει, αλλά αυτά έχουν συνυποβληθεί στην Εφαρμογή του ΕΣΗΔΗΣ σε ένα φάκελο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» μαζί με όλα τα στοιχεία της Οικονομικής Προσφοράς», πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Στο άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 ορίζεται ότι: «Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι»

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση της ανωτέρω διάταξης «Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, παρατηρείται στην αγορά εργασίας -και ιδιαίτερα στους τομείς καθαριότητας και φύλαξης- ραγδαία αύξηση της απασχόλησης μέσω εταιρειών παροχής υπηρεσιών- εργολάβων. Οι ελλείψεις της νομοθεσίας περί αυτής της μορφής απασχόλησης οδήγησε στην καταπάτηση στοιχειωδών δικαιωμάτων εργασίας, όπως είναι η μη καταβολή του νομίμου μισθού, η παραβίαση του νομίμου ωραρίου, αλλά και η έξαρση της ανασφάλιστης εργασίας. Από τη μη καταβολή εισφορών εκ μέρους των εργοδοτών, είτε λόγω απασχόλησης προσώπων τα οποία δεν εμφανίζονται στα στοιχεία που τηρούν για το σκοπό αυτό ως έχουν υποχρέωση- οι εργοδότες (αδήλωτοι - ανασφάλιστοι εργαζόμενοι), είτε λόγω πλημμελούς ασφάλισης των ήδη ασφαλισμένων, καθώς και από αδυναμία είσπραξης των βεβαιωθείσων εισφορών προκύπτει εισφοροδιαφυγή. Ειδικότερα με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι, οι αναφερόμενοι φορείς όταν αναθέτουν ή προκηρύσσουν έργα φύλαξης ή καθαρισμού έχουν την υποχρέωση στην διακήρυξη να περιλαμβάνουν ως ζητούμενα τα υπό στοιχεία α' έως στ της παραγράφου και οι εργολάβοι να αναφέρουν και αναλύουν, με ποινή αποκλεισμού, τα ίδια στοιχεία σε χωριστό κεφάλαιο της προσφορά τους. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα στις επιτροπές αξιολόγησης των προσφορών να αξιολογούν με επαρκή στοιχεία τις προσφορές και να μην παρατηρείται το φαινόμενο το συνολικό ποσό της προσφοράς να είναι μικρότερο εκείνου του μισθολογικού κόστους».

Στο άρθρο 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» στη σελ. 28-29 της διακήρυξης, το οποίο αποτελεί αυτούσια τη ρύθμιση του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ορίζεται ότι: «Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφορά βάση μονό τιμής όπως το συνημμένο

Αριθμός απόφασης: 649/2019

υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς... Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών Καθαριότητας, επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα ακόλουθα, σύμφωνα με το Άρθρο 68 παρ.1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α') όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 22 παρ.1 Ν.4144/2013 (ΦΕΚ 88 Α'): Τροποποίηση άρθρου 68 του ν. 3863/2010 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών»:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού, εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους».

Με την ΑΕΠΠ 734/2018 έχει κριθεί σε συναφή περίπτωση ότι: «από το σύνολο των όρων που διέπουν την υπόψη Διακήρυξη, και δη όσων ειδικά εκτίθενται στην ως άνω σκέψη, ουδόλως προκύπτει η απαίτηση οι διαγωνιζόμενοι να αναφέρονται αναλυτικά και σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους στα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, τα οποία στοιχεία αρκεί να εμπεριέχονται στο Έντυπο της Οικονομικής τους Προσφοράς, τηρώντας το σχετικό υπόδειγμα του Παραρτήματος II της Διακήρυξης. Άλλωστε, η πρόβλεψη ότι απορρίπτονται ως απαράδεκτες οι προσφορές στις οποίες δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή,

Αριθμός απόφασης: 649/2019

αφενός μεν τίθενται υπό την επιφύλαξη του άρθρου 102 παρ. 4 του ν. 4412/2016, αφετέρου δε ουδόλως δύναται να υποστηριχθεί βάσιμα ότι με την πρόβλεψη τούτη κατ' ουσία επιβάλλεται η υποχρέωση του αναδόχου να επισυνάπτει ανάλυση των στοιχείων του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 που εμπεριέχονται ήδη στην προσφορά του και σε ξεχωριστό κεφάλαιο αυτής. Πολλώ δε μάλλον όταν, ως έχει κριθεί κατά πάγια νομολογία, τυχόν ασάφειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, αντιθέτως θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, κατά την κρίση της Διοίκησης (λόγω της προβαλλόμενης απ' αυτήν ασάφειας), προσφορά τους, δεδομένου ότι η Διοίκηση είναι αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕΑΣΤΕ 423, 424, 425/2011, ΕφΑΚ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο , έκδ. Κ , σελ. 776). Δοθέντων των ανωτέρω και δεδομένου ότι από την εξέταση του φακέλου προσφοράς της προσωρινής αναδόχου εταιρίας {...}προκύπτει ότι τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 εμπεριέχονται, ως απαιτείται κατά τη Διακήρυξη, στην οικονομική της προσφορά, συνάγεται ότι αυτή έχει υποβληθεί νομίμως και παραδεκτώς, απορριπτομένου ως εκ τούτου ως αβάσιμου του σχετικού λόγου προσφυγής».

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η μη τήρηση της απαίτησης για ύπαρξη ξεχωριστού κεφαλαίου με τα στοιχεία του άρθρου 68 δεν άγει αυτομάτως σε αποκλεισμό της εταιρίας, αλλά αρκεί στην οικονομική προσφορά να παρατίθενται τα ζητούμενα στοιχεία, ώστε να μπορεί να διενεργηθεί ο απαιτούμενος έλεγχος της σύνθεσης της προσφοράς.

Στην υπό κρίση περίπτωση, για κάθε τμήμα του έργου η εταιρία μας συμπεριέλαβε στον αντίστοιχο φάκελο της οικονομικής προσφοράς της έγγραφο με τίτλο «ΕΙΔΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΤΟΥ Ν.3863/2010, ΟΠΩΣ ΙΣΧΥΕΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡ.22 ΤΟΥ Ν.4144/13, ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ».

Στο συγκεκριμένο έγγραφο που κατατέθηκε για κάθε τμήμα της διακήρυξης γίνεται αναλυτική αναφορά όλων των στοιχείων των άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 και ειδικότερα γίνεται πλήρης και λεπτομερής καταγραφή των ζητούμενων στη σχετική διάταξη στοιχείων, ήτοι αριθμός εργαζομένων,

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ημέρες και ώρες εργασίες, εργοδοτικό κόστος, διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων, εργολαβικό κέρδος, κρατήσεις κοκ. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν αποδίδει κάποια έλλειψη ή ανακρίβεια ούτε στα αντίστοιχα έγγραφα που κατατέθηκαν για κάθε τμήμα του έργου ούτε στα αντίστοιχα κονδύλια ή υπολογισμούς που καταγράφονται σε αυτά. Η μόνη πλημμέλεια που αποδίδεται γενικώς και αορίστως στην προσφορά μας που δήθεν συνιστά λόγο απόρριψής της είναι το ότι «δεν εξειδικεύει σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς του για τα ΤΜΗΜΑΤΑ 1 και 2 της προσφοράς του, όπως απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού, τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115Α), όπως αυτός ισχύει, αλλά αυτά έχουν συνυποβληθεί στην Εφαρμογή του ΕΣΗΔΗΣ σε ένα φάκελο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» μαζί με όλα τα στοιχεία της Οικονομικής Προσφοράς». Ο συγκεκριμένος λόγος απόρριψης δεν είναι κατανοητό ποια πλημμέλεια αποδίδει στην εταιρία μας και πάντως δεν φαίνεται ότι ευρίσκει οποιοδήποτε έρεισμα σε όρο της διακήρυξης ή στον νόμο, από τη στιγμή που η εταιρία μας προσκόμισε έγγραφο που τιτλοφορούνταν «ΕΙΔΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΤΟΥ Ν.3863/2010», το οποίο ήταν διακριτό από το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς, το οποίο συμπλήρωσε η εταιρία μας, σύμφωνα με τη σχετική υπόδειξη της διακήρυξης. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η εταιρία μας τήρησε επακριβώς τον σχετικό όρο της διακήρυξης, συμπεριλαμβάνοντας στην προσφορά της ξεχωριστό κεφάλαιο με τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 που ζητούνταν και συνεπώς κατά πρόδηλη πλάνη περί τα πράγματα θεωρήθηκε ότι η προσφορά μας δεν ήταν καταστρωμένη κατά τον προβλεπόμενο στη διακήρυξη τρόπο.

Σε κάθε περίπτωση, και ανεξαρτήτως εάν θεωρηθεί ότι το ανωτέρω έγγραφό μας δεν πληροί τις προδιαγραφές της διακήρυξης, εφόσον δεν επέχει θέση «ξεχωριστού κεφαλαίου», όπως ισχυρίζεται η Αναθέτουσα Αρχή, πάντως τα ζητούμενα στοιχεία της διακήρυξης και του άρθρου 68 υφίστανται όλα καταγεγραμμένα στα έγγραφα της οικονομικής προσφοράς μας και ως εκ τούτου ουδείς λόγος απόρριψης υφίσταται. Άλλωστε, έχει κριθεί με την ΑΕΠΠ 734/2018 ότι: «ουδόλως δύναται να υποστηριχθεί βάσιμα ότι με την πρόβλεψη τούτη κατ' ουσία επιβάλλεται η υποχρέωση του αναδόχου να επισυνάπτει ανάλυση των στοιχείων του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 που εμπεριέχονται

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ήδη στην προσφορά του και σε ξεχωριστό κεφάλαιο αυτής. Πολλώ δε μάλλον όταν, ως έχει κριθεί κατά πάγια νομολογία, τυχόν ασάφειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, αντιθέτως θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, κατά την κρίση της Διοίκησης (λόγω της προβαλλόμενης απ' αυτήν ασάφειας), προσφορά τους, δεδομένου ότι η Διοίκηση είναι αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕΑΣΤΕ 423, 424, 425/2011, ΕφΑΚ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, έκδ. Κ, σελ. 776). Δοθέντων των ανωτέρω και δεδομένου ότι από την εξέταση του φακέλου προσφοράς της προσωρινής αναδόχου εταιρίας {...} προκύπτει ότι τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 εμπεριέχονται, ως απαιτείται κατά τη Διακήρυξη, στην οικονομική της προσφορά, συνάγεται ότι αυτή έχει υποβληθεί νομίμως και παραδεκτως, απορριπτομένου ως εκ τούτου ως αβάσιμου του σχετικού λόγου προσφυγής». Συνεπώς, υπό οποιαδήποτε εκδοχή, η προσφορά της εταιρίας μας, εφόσον εμπεριείχε για κάθε τμήμα του έργου τα αναγκαίως ζητούμενα στοιχεία, είναι καθ' όλα νόμιμη και εσφαλμένως απορρίφθηκε για τον ανωτέρω προβληθέντα λόγο.

B. Ως προς τον λόγο απόρριψης της εταιρίας μας ότι «για το Τμήμα 1 αφορά σε απασχόληση 11 Εργαζομένων και όχι σε απασχόληση 12 εργαζομένων, όπως απαιτείται, σύμφωνα με τον Πίνακα του Τμήματος 1», πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, 019/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. Ι-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, 087/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. Ι-2043, σκέψη 54). 26. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η

Αριθμός απόφασης: 649/2019

δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS *Succhi di Frutta*, C 496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33).

Σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣτΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 1 11/2006, 597/2007 κ. ά.) δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων ή πληροφοριών που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

Εξάλλου, η αυστηρότητα της εφαρμογής της διακήρυξης προϋποθέτει την σαφήνεια των όρων αυτής (ΑΕΠΠ 967/2018), καθώς η παραβίαση αμφίσημων όρων δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζόμενου αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεων του (Συμβάσεις Δημοσίων Έργων Χρ. Μηκίδης, 2009, σελ. 87 επ.). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑΘ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, εκδ. θ', σελ. 776). Τα ως άνω σημαίνουν, όπως προκύπτει δε και από παγία πρακτική της ΑΕΠΠ (πρβλ. ενδεικτικά Αποφάσεις ΑΕΠΠ 132, 233, 234, 237, 246/2017 και 18, 80/2018), ότι η διακήρυξη δεν μπορεί να ερμηνεύεται με οιοδήποτε τρόπο προστίθενται στοιχεία στο περιεχόμενό της και να αποσαφηνίζονται αμφίσημοι ή μη μονοσήμαντοι ή τελούντες σε σύγχυση μεταξύ τους όροι της διαδικασίας, προκειμένου και με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό προσφοράς. Έτσι, τυχόν ασάφειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια αυτή, η

Αριθμός απόφασης: 649/2019

δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, κατά την κρίση της Διοίκησης (λόγω της προβαλλόμενης απ' αυτήν ασάφειας), προσφορά τους (ΕΑΣΤΕ 423, 424, 425/2011). Συνεπώς, με βάση τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και του υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού, οι οποίες διέπουν τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, είτε διέπονται από το εθνικό δίκαιο είτε από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλουν σαφή και ακριβή μνεία στη διακήρυξη των απαιτούμενων, προς συμμετοχή στους διαγωνισμούς, προσόντων και των υποβλητέων, κατά την κατάθεση της προσφοράς, δικαιολογητικών και λοιπών στοιχείων/

Στο Παράρτημα Ι στις σελ. 44-45 της διακήρυξης προβλέπεται ο αριθμός των ατόμων που πρέπει να εργαστούν σε κάθε τμήμα του έργου και το ωράριό τους. [ακολουθούν πίνακες]

Από τον Ανωτέρω πίνακα της διακήρυξης προκύπτει ότι στη Λυκόβρυση για τα τμήματα του έργου Δ2 και Δ3 πρέπει να απασχολείται 1 άτομο με καθημερινό ημερήσιο πρόγραμμα εργασίας 15.30 έως 18.30 δηλ. 3 ώρες και για 2 φορές την εβδομάδα από 2ώρες.

Επίσης, για το τμήμα Δ1 προβλέπεται απασχόληση 1 ατόμου για 2 φορές την εβδομάδα για 1,5 ώρες. Από τον ανωτέρω πίνακα της διακήρυξης και την αντίστοιχη διατύπωση και επισκόπηση του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης (σελ. 44-45), δεν συνάγεται περιοριστικά ελάχιστος αριθμός εργαζομένων, ήτοι 12, όπως τεκμαίρει εσφαλμένα η Αναθέτουσα Αρχή. Αντιθέτως, το νόημα του πίνακα είναι να καταδειχθεί ο αριθμός των θέσεων εργασίας για κάθε σημείο, καθώς και το αντίστοιχο ωράριό τους. Εν προκειμένω, η εταιρία μας δεν κλήθηκε σε παροχή διευκρινίσεων για να διευκρινίσει επακριβώς τη σύνθεση της οικονομικής προσφοράς της, καθόσον ουδεμία απόκλιση υφίσταται μεταξύ της προσφοράς της και των ζητούμενων από τη διακήρυξη. Και τούτο διότι ο εργαζόμενος που θα απασχολείται καθημερινώς επί 3ώρο στο τμήμα Δ2 και επί 2ωρο για 2 φορές την εβδομάδα, θα απασχοληθεί την ίδια ή άλλη ημέρα και στο τμήμα Δ1 επί 1,5 ώρα, όπως ζητεί η διακήρυξη. Άλλωστε, από τη διακήρυξη δεν προκύπτει ούτε ελάχιστος αριθμός απασχολούμενων, ούτε υποχρέωση απασχόλησης διαφορετικών εργαζομένων για την κάλυψη των θέσεων εργασίας που προβλέπονται, ούτε ειδικώς στη Λυκόβρυση προβλέπεται συγκεκριμένο ωράριο εργασίας για τα

Αριθμός απόφασης: 649/2019

τμήματα Δ1 και Δ3, ώστε να τίθεται ζήτημα σύμπτωσης του συγκεκριμένου ωραρίου εργασίας με το καθημερινό τρίωρο ωράριο εργασίας του εργαζομένου που θα απασχολείται στο τμήμα Δ2 (15.30-18.30). Επομένως, συμπερασματικά, το ίδιο απασχολούμενο άτομο για το τμήμα Δ2 θα καλύψει το ωράριο για τις θέσεις εργασίας που προβλέπονται στο τμήμα Δ1 και Δ3 είτε την ίδια ημέρα οπότε για 2 εκ των ημερών της εβδομάδας το ίδιο άτομο θα εργαστεί για 6.5 ώρες είτε σε διαφορετικές ημέρες, οπότε το ίδιο άτομο για 2 φορές την εβδομάδα θα εργάζεται 5 ώρες και για 2 φορές την εβδομάδα θα εργάζεται 4,5 ώρες.

Επομένως, ορθώς διαμορφώθηκε η προσφορά της εταιρίας μας με βάση τον ανωτέρω καταμερισμό ωρών εργασίας στα απασχολούμενα άτομα, εφόσον στη διακήρυξη δεν προβλεπόταν ρητός και επί ποινή αποκλεισμού όρος περί απασχόλησης υποχρεωτικώς 12 ατόμων. Ως εκ τούτου, η προσφορά της εταιρίας μας συμμορφώνεται επακριβώς στους όρους της διακήρυξης.».

13.Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι:

«Όσον αφορά τον πρώτο λόγο απόρριψης του υποψηφίου άποψη της υπηρεσίας είναι ότι τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί σε ξεχωριστό φάκελο εντός του φακέλου της Οικονομικής Προσφοράς, σύμφωνα και με την γνωμοδότηση της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Σε σχέση με τον δεύτερο λόγο απόρριψης θεωρούμε ότι για το τμήμα Δ εφόσον Οικονομικός Φορέας, όπως αναφέρει και αναλύει στην προσφυγή του, ότι δύναται να εκτελέσει τις συγκεκριμένες εργασίες του Τμήματος Δ - Λευκόβρυση, του Πίνακα 1, με ένα εργαζόμενο θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα αυτή, με βάση και τους λοιπούς όρους της Διακήρυξης».

14. Επειδή στο άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] 2. Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της [...] κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν

Αριθμός απόφασης: 649/2019

θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις [...] 4. Η υποχρέωση της παραγράφου 2 : (α) επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρ. 53 [...] 5. Η αθέτηση της υποχρέωσης της παραγράφου 2 συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ` της παραγράφου 4 του άρθρου 73, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις. Ειδικά, κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοούνται ιδίως τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ` της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α` 115)».

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης [...] περιέχουν ιδίως :[...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87, [...] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...] ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 [...]».

16. Επειδή στο άρθρο 54 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι:

«1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α` παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.[...]

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση,

β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών πρότυπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο»,

γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α', με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β',

δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.

4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο».

5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α' της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει.

Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι το έργο, η αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή.

7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 61.[...]

Αριθμός απόφασης: 649/2019

17. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 4412/2016 « Οι συμβάσεις ανατίθενται [...] εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει [...], ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης [...]. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην αναθέσουν τη σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά όταν έχουν διαπιστώσει ότι η προσφορά δεν τηρεί τις ισχύουσες υποχρεώσεις, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 ».

18. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016: «Άρθρο 91 Λόγοι απόρριψης προσφορών

1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.[...].».

19. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «2. Στην ανοικτή διαδικασία οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: [...] γ) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, ο οποίος περιέχει τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 95 για τις συμβάσεις που αφορά το άρθρο αυτό και τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης. [...]. Οι ως άνω ξεχωριστοί σφραγισμένοι φάκελοι φέρουν επίσης τις ενδείξεις του κυρίως φακέλου της παρ. 1.»

20. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 95 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Η οικονομική προσφορά (προσφερόμενη τιμή) δίδεται σε ευρώ. [...] 5. Στις

Αριθμός απόφασης: 649/2019

διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, ισχύουν επιπλέον τα ακόλουθα:

α) η τιμή του προς προμήθεια υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης,

β) στις περιπτώσεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 53, όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται αναπροσαρμογή τιμών, τότε η οικονομική προσφορά υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ποσοστό έκπτωσης επί της τιμής της εκτιμώμενης αξίας του υλικού ή της παροχής υπηρεσίας.»

21. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με

Αριθμός απόφασης: 649/2019

νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσοнос σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.

22. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 346 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

Αριθμός απόφασης: 649/2019

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 360 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

24. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ΠΔ 39/2017): «[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης».

25. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

- α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.
- β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.
- γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.
- δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.
- ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά [...]

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. [...] Επιπροσθέτως,

Αριθμός απόφασης: 649/2019

υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι [...] 3. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α έως στ της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής [...] 6. (5). Στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν πάνω από πενήντα (50) άτομα και υποχρεούνται από την κείμενη νομοθεσία, τον οργανισμό ή τον κανονισμό τους να προβαίνουν σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος με διακήρυξη, εφαρμόζονται οι προηγούμενες παράγραφοι [...]

26. Επειδή στην επίμαχη διακήρυξη και στα Παραρτήματα αυτής ορίζονται τα εξής:

«1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης [...]

Η παρούσα σύμβαση υποδιαιρείται στα κάτωθι τμήματα:

ΤΜΗΜΑ 1 : «Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης - ΤΜΗΜΑ 1»,
εκτιμώμενου Προϋπολογισμού: 90.000,00 € συμπ. ΦΠΑ. [...]

Σύνολο Ωρών : 40 Ημερησίως

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ Τμήμα 1: 9.952,79 Περίπου

ΤΜΗΜΑ 2 : «Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας - Έδρας ΖΕΠ»,
εκτιμώμενης αξίας 45.000,00 € , συμπ ΦΠΑ.[...]

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της Παρούσας. [...]

Δεκτές γίνονται προσφορές που θα υποβληθούν μόνο σύμφωνα με τους όρους της παρούσας διακήρυξης και για το σύνολο των απαιτούμενων από τον ανάδοχο εργασιών / υπηρεσιών για κάθε τμήμα υποβολής προσφοράς. Δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες όσες προσφορές υποβληθούν για μέρος των ζητούμενων εργασιών/υπηρεσιών για κάθε τμήμα υποβολής προσφορών, καθώς και εναλλακτικές προσφορές. [...]

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά» [...]

3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα' Για το λόγο αυτό θα συμπληρώσουν και θα υποβάλλουν, ψηφιακά υπογεγραμμένα, Το/τα φύλλα συμμόρφωσης του Παραρτήματος ΙΙ και θα απαντήσουν καταφατικά στα σχετικά πεδία στο ΕΣΗΔΗΣ.[...]

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφορά βάσει μονό τιμής όπως το συνημμένο υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς.

Η τιμή δίνεται σε ευρώ.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης'

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται.

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο κεφάλαιο ... του Παραρτήματος ... της παρούσας διακήρυξης.

Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών Καθαριότητας, επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός

Αριθμός απόφασης: 649/2019

των άλλων, τα ακόλουθα, σύμφωνα με το Άρθρο 68 παρ.1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α') όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 22 παρ.1 Ν.4144/2013 (ΦΕΚ 88 Α'): Τροποποίηση άρθρου 68 του ν. 3863/2010 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών»:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού, εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους.

Το τίμημα θα δοθεί συνολικά και ανά μήνα

Σε κάθε περίπτωση που η Επιτροπή Διενέργειας-Αξιολόγησης διαπιστώσει ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οφείλει να καλέσει εγγράφως τον διαγωνιζόμενο να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς του, και να κρίνει εν όψει των υποβληθεισών εξηγήσεων και υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαδικασίας, ότι οι εξηγήσεις αυτές είναι ανεπαρκείς να την απορρίψει ως απαράδεκτη (ΑΠΟΦΑΣΗ 6/2016 ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ).

[...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Αριθμός απόφασης: 649/2019

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης,

γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,

δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά.

ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.4 περ. γ της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

ζ) η οποία είναι υπό αίρεση,

η) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής,

θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.

ι) Η οποία δεν καλύπτει τους ελάχιστους όρους οικονομικής- χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής ικανότητας. [...]

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου της Σύμβασης

Αντικείμενο διαγωνισμού αποτελεί ο καθαρισμός των κτηρίων, που αναφέρονται στο συνημμένο στη διακήρυξη πίνακα, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής, για τον καθαρισμό των οποίων απαιτούνται και μηχανικά μέσα. Τα προς καθαρισμό κτήρια θα υποδειχθούν στους ενδιαφερόμενους για την πλήρη ενημέρωσή τους από τους αρμόδιους, που αναφέρονται επίσης στο συνημμένο πίνακα. Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να αυξήσει ή να μειώσει οποιαδήποτε στιγμή τα προς καθαρισμό αναφερόμενα στη διακήρυξη κτήρια ανάλογα με τις παρουσιαζόμενες ανάγκες του, εφόσον η δαπάνη δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό που έχει προϋπολογισθεί. [...]

ΤΜΗΜΑ 1

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΕΓΑΣΗΣ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΣΕ Τ.Μ	ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ (Άνω των 25 ετών)	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΩΡΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
A. ΚΟΖΑΝΗ			
A.1 Κτίριο Π.Ε Κοζάνης (Όλοι οι όροφοι, Αίθουσα Νομαρχιακού Συμβουλίου Κυλικείο)	7.200	8 (Εκ των οποίων 1 με πεντάωρη απασχόληση στον 2 ^ο όροφο)	30 Ώρες περίπου Ημερησίως (Έναρξη Εργασιών 15:30)
A.2. Υπόγειο Parking	500 περίπου	1	
A3. Σχολικοί Σύμβουλοι Α/βάθμιας Εκπαίδευσης , ΚΕΔΔΥ Κοζάνης	378	1 υπάλληλος εκ των οκτώ	
A4. Κτηνιατρικό Κέντρο Κοζάνης	150	1 υπάλληλος εκ των οκτώ	
B. ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΑ			
B. Διοικητήριο Πτολεμαΐδας	734,79 (319,79 εξωτερικοί χώροι)	1	5 Ώρες Ημερησίως (Έναρξη Εργασιών 15:30)
B2. Κτηνιατρικό Κέντρο	90		

Αριθμός απόφασης: 649/2019

Β3. Πρώην Τμήμα Μεταφορών & Επικοινωνιών	100		
Γ. ΣΕΡΒΙΑ			
Γ1. Κτηνιατρικό Κέντρο Σερβίων	70	1	Δύο φορές την εβδομάδα από 1,5 ώρες
Δ. ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗ			
Δ1 Τμήμα ΚΤΕΟ	100	1	Δύο φορές την εβδομάδα από 1,5 ώρες
Δ2. Τμήμα Τεχνικού Εξοπλισμού (Δ/ση μεταφορών)	500	1	Από 15:30 έως 18:30 (3 ώρες)
Δ.3 Δ/ση Κτηνιατρικής	130		Δύο φορές την εβδομάδα από 2 ώρες

»

27. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με την από 4/4/2019 διευκρινιστική απάντηση επί των όρων της διακήρυξης, που αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού και εντάσσεται στο κανονιστικό του πλαίσιο, διευκρίνισε τα εξής:

«1. Α) Το parking θα καθαρίζεται περίπου 2 φορές το μήνα, εκ του συνόλου των 30 ωρών /ημέρα σύμφωνα με την διακήρυξη. Β) Ένας εκ των 8 υπαλλήλων»

Η ανωτέρω, δε, διευκρίνιση δόθηκε κατόπιν του εξής ερωτήματος: «Παρακαλούμε όπως μας διευκρινίσετε για την παροχή υπηρεσιών στο Υπόγειο Parking; Α) Πόσες ώρες απαιτούνται για την καθαριότητα κάθε φορά Β) Το άτομο που θα απασχοληθεί για την καθαριότητα θα είναι ένα εκ των οκτώ ατόμων ή θα είναι ένα επιπλέον άτομο;»

28. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν

Αριθμός απόφασης: 649/2019

(ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

29. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

30. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

31. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό. Συνακόλουθα, μόνο όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του

Αριθμός απόφασης: 649/2019

ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (βλ. ΣΤΕ 194/2011).

32. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου...*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

33. Επειδή, επομένως, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακηρύξεως που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. ΣΤΕ 179/2009 σκ.5).

34. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

35. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή κατ' αρχήν, κατά δέσμια αρμοδιότητα, κρίνει τις προσφορές επί ίσοις όροις και με προσήλωση στην λεκτική αποτύπωση των όρων της κανονιστικής πράξης στα πλαίσια της αρχής της τυπικότητας, απορρίπτοντας, ομοίως, κατά δέσμια αρμοδιότητα προσφορά που παραβιάζει απαράβατους όρους της διακήρυξης.

36. Επειδή έχει κριθεί ότι οι περιπτώσεις των προσφορών που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τους όρους της διακήρυξης δεν θα απορρίπτονται υπό την προϋπόθεση ότι οι αποκλίσεις αυτές δεν αναφέρονται στους απαράβατους όρους και κρίνονται επουσιώδεις από την αρμόδια επιτροπή. Το επουσιώδες, ωστόσο, της απόκλισης διαπιστώνεται και αιτιολογείται ειδικά από την αναθέτουσα αρχή (ΣΤΕ 4136/2009, 2004/2010).

37. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ

Αριθμός απόφασης: 649/2019

743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση των προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

38. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, καταρχήν να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο γνωρίζοντας εκ των προτέρων το ακριβές περιεχόμενο των κριτηρίων του διαγωνισμού στα οποία καλόπιστα θα στηρίξουν την απόφασή τους εάν θα λάβουν ή όχι μέρος στη διαδικασία σύναψης της οικείας σύμβασης (βλ. την απόφαση του ΔΕΕ της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, *Casertana Costruzioni*, C-223/16, σκέψη 34, της 14ης Ιουλίου 2016, *TNS Dimarso NV κατά Vlaams Gewest*, υποθ. C-6/15, σκέψεις 22 επ., την απόφαση του ΔΕΕ της 10ης Μαΐου 2012, *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών*, υποθ. C-368/10, σκέψεις 55 επ., 62 επ. και 88). Περαιτέρω, δε, οι όροι της διακήρυξης πρέπει να καταρτίζονται με βάση τα ως άνω, ώστε να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C 496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33).

39. Επειδή, περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και

Αριθμός απόφασης: 649/2019

της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Ωστόσο, η δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του υποψηφίου, κατά τις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, εάν επίκειται αποκλεισμός από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, χωρίς βέβαια να μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40 και αντί άλλων ΑΕΠΠ 164/2019 Απόφαση του 7^{ου} Κλιμακίου, σκ.43).

40. Επειδή τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν

Αριθμός απόφασης: 649/2019

την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους (ΕΑ ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970, *Αρμ.* 1970, σελ. 1111, Εφ.Θεσ. 501/87, *ΕΔημ.Εργ.* 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, έκδοση θ' , Σάκκουλας, σελ. 776).

41. Επειδή, στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού εντάσσονται επίσης και οι διευκρινήσεις που παρέχονται από την αναθέτουσα αρχή στους διαγωνιζόμενους, με την έκδοση σχετικής πράξης παροχής διευκρινίσεων, η οποία εκδίδεται πριν από την υποβολή της προσφοράς τους, ως προς τα σημεία των όρων της διακήρυξης ή των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων ζητημάτων που χρήζουν περαιτέρω επεξηγήσεων, οι οποίες συμπληρώνουν τους όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρονται (βλ. Δημήτριος Γ.Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340).

42. Επειδή, όπως έχει παγίως κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013).

43. Επειδή έχει κριθεί από τη νομολογία ότι στις δημόσιες συμβάσεις ισχύει ο κανόνας της, κατά στάδια, προβολής των λόγων, ήτοι λόγοι που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο δεν μπορούν να προβληθούν σε μεταγενέστερο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται επικαίρως (ΕΑ ΣτΕ 207/2002, 295/2003, 602/2003, 884/2003, 69/2005, 1032/2005, 245/2011 κ.ά.). Η αρχή αυτή, της επίκαιρης και αυτοτελούς προσβολής των βλαπτικών πράξεων όλων των οργάνων του διαγωνισμού εντάσσεται στους αρνητικούς όρους του εννόμου συμφέροντος, αποκλείοντας τον παρεμπύπτοντα έλεγχο της νομιμότητας των λόγων αυτών με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της διαγωνιστικής διαδικασίας με την προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣτΕ 305/2011, 65/2012).

Αριθμός απόφασης: 649/2019

44. Επειδή λόγοι που αφορούν τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού προβάλλονται ανεπικαίρως στο παρόν στάδιο κι επομένως απαραδέκτως (βλ. ΣΤΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00 , σκέψεις 32 έως 66).

45. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης κατά το μέρος που απέρριψε την οικονομική της προσφοράς για αμφότερα τα Τμήματα του διαγωνισμού για το λόγο ότι δεν υπέβαλε τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 σε χωριστό κεφάλαιο αυτής, καθώς, κατά τους ισχυρισμούς της, υπέβαλε τα στοιχεία αυτά σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής της προσφοράς και σε κάθε περίπτωση δεν απαιτείται η υποβολή τους σε χωριστό κεφάλαιο αρκούντος της παράθεσής τους σε αυτήν. Η δε αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της εμμένει στη διαπίστωση τής ότι τα επίμαχα στοιχεία δεν συμπεριλήφθηκαν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς και, συνεπώς, η οικονομική της προσφορά ορθώς απορρίφθηκε παραβιάζοντας επί ποινή αποκλεισμού διατάξεις της διακήρυξης.

46. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο 2.4.4 της διακήρυξης, η οικονομική προσφορά θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επί ποινή αποκλεισμού τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010, τα οποία επίσης επί ποινή αποκλεισμού θα πρέπει να εξειδικευτούν σε χωριστό κεφάλαιο αυτής.

47. Επειδή, από την εξέταση του φακέλου, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα στην οικονομική της προσφορά συμπεριέλαβε, μεταξύ άλλων, το χωριστό ηλεκτρονικό αρχείο με την ονομασία «2.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ», στο οποίο και εξειδικεύονται τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010 για το Τμήμα 1 της σύμβασης, καθώς και το χωριστό ηλεκτρονικό αρχείο με την ονομασία «4.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΑΡΘΡΟΥ 68 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΕΔΡΑΣ ΖΕΠ», στο οποίο και εξειδικεύονται τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010 για το Τμήμα 2 της σύμβασης. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα

Αριθμός απόφασης: 649/2019

εξειδίκευσε τα επίμαχα στοιχεία σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής της προσφοράς για κάθε Τμήμα της σύμβασης, σύμφωνα με τον επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενο όρο 2.4.4 της διακήρυξης. Το δε γεγονός ότι τα ανωτέρω έγγραφα, μετά όλων των υπολοίπων αιτούμενων εγγράφων της οικονομικής προσφοράς, έχουν «συμπιεστεί» σε ένα ενιαίο αρχείο με την κατάληξη .zip και την ονομασία «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» ουδόλως καθιστά τα επιμέρους εμπεριεχόμενα στο αρχείο .zip ηλεκτρονικά αρχεία – έγγραφα «ενιαία», καθώς η ανωτέρω συμπίεση πραγματοποιείται προκειμένου να καθίσταται ευχερής η ανάρτηση των επιμέρους αρχείων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι συνεπάγεται το ενιαίο των εμπεριεχόμενων ηλεκτρονικών αρχείων, τα οποία αποκαλύπτονται μετά την «αποσυμπίεσή» τους με την εφαρμογή του κατάλληλου ηλεκτρονικού προγράμματος. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή παρανόμως εξέλαβε τα ως άνω διακριτά ηλεκτρονικά αρχεία ως μη χωριστά κεφάλαια της οικονομικής προσφοράς και απέρριψε την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας για αμφότερα τα Τμήματα για το λόγο αυτό και, ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

48. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απέρριψε την οικονομική της προσφορά για το Τμήμα 1 της σύμβασης για το λόγο ότι σε αυτήν συμπεριέλαβε έντεκα (11) εργαζομένους, αντί δώδεκα (12) εργαζομένων, καθώς, κατά τους ισχυρισμούς της, δεν απαιτείται από τους όρους της διακήρυξης ελάχιστος αριθμός εργαζομένων και σε κάθε περίπτωση υφίσταται σχετική ασάφεια των όρων αυτής η οποία δεν μπορεί να ερμηνευθεί σε βάρος της. Επιπλέον ισχυρίζεται ότι συμπεριέλαβε συνολικά έντεκα (11) εργαζομένους καθώς για το κεφάλαιο Δ. ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗ του Τμήματος 1, για το οποίο προβλέπονται από τις τεχνικές προδιαγραφές του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης δύο (2) εργαζόμενοι, η εκτέλεσή του, βάσει της προσφοράς της, θα πραγματοποιηθεί από έναν εργαζόμενο καθώς ο εργαζόμενος που θα απασχολείται καθημερινά επί 3ώρο στο Δ2 και επί 2ώρο για δύο φορές την εβδομάδα, θα απασχοληθεί την ίδια ή άλλη ημέρα και στο Δ1 επί 1,5 ώρα. Η αναθέτουσα αρχή, δε, με τις απόψεις της αναφέρει ότι εφόσον η προσφεύγουσα δύναται να εκτελέσει τις

Αριθμός απόφασης: 649/2019

συγκεκριμένες εργασίες του Τμήματος Δ - Λευκόβρυση, του Πίνακα 1, με ένα εργαζόμενο θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα αυτή, με βάση και τους λοιπούς όρους της διακήρυξης.

49. Επειδή, από τους όρους 2.4.3, 2.4.6 της διακήρυξης και το Παράρτημα Ι αυτής, προκύπτει ρητώς και σαφώς ότι το σύνολο των προδιαγραφών του Παραρτήματος, συμπεριλαμβανόμενων των αναφερομένων στους Πίνακες αναλυτικής περιγραφής του αντικείμενου έκαστου Τμήματος έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς. Περαιτέρω, βάσει των ανωτέρω όρων καθώς και του όρου 2.4.4 της διακήρυξης και η οικονομική προσφορά θα πρέπει επί ποινή αποκλεισμού να αποτυπώνει την προσφερόμενη τιμή, ερειδόμενη στις επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενες προδιαγραφές της σύμβασης.

Επίσης, από τον Πίνακα του Τμήματος 1 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης σε συνδυασμό με την από 4/4/2019 διευκρίνιση της αναθέτουσας αρχής επί των όρων αυτής, προκύπτει ρητώς και σαφώς ότι ο «ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός καθαριστριών» για το Τμήμα 1 θα πρέπει επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς να είναι δώδεκα (12) άτομα. Ειδικότερα, για το κεφάλαιο Α. ΚΟΖΑΝΗ οκτώ (8) εργαζόμενοι για το κεφάλαιο Β.ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ ένας (1) εργαζόμενος, για το κεφάλαιο Γ. ΣΕΡΒΙΑ ένας (1) εργαζόμενος και για το κεφάλαιο Δ. ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗ δύο (2) εργαζόμενοι.

50. Επειδή, από την εξέταση του φακέλου, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα στην οικονομική της προσφορά για το Τμήμα 1 της σύμβασης και συγκεκριμένα στο έγγραφο με τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 αναφέρει – προσφέρει έντεκα (11) εργαζομένους αντί για δώδεκα (12), όπως και η ίδια αποδέχεται με την προδικαστική της προσφυγή, επί των οποίων στη συνέχεια διαρθρώνεται το προσφερόμενο εκ μέρους της τίμημα για το Τμήμα 1 της σύμβασης. Ωστόσο, σύμφωνα με την προηγούμενη σκέψη, από τους όρους της διακήρυξης απαιτούνται, επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς, ρητώς και σαφώς κατ' ελάχιστον δώδεκα (12) εργαζόμενοι για την εκτέλεση του Τμήματος 1 της σύμβασης και, ως εκ τούτου, η οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας, ερειδόμενη επί έντεκα (11) εργαζομένων, αντιστρατεύεται τους όρους αυτής. Οι ισχυρισμοί, δε, της προσφεύγουσας περί ασάφειας των προβλέψεων του Πίνακα θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι καθώς επί αυτού αναγράφεται ρητώς και σαφώς:

Αριθμός απόφασης: 649/2019

«ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ». Ομοίως, ως αβάσιμοι θα πρέπει να απορριφθούν και οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής με τις απόψεις της περί αποδοχής του σχετικού λόγου της προσφυγής, καθώς και η ίδια η αναθέτουσα αρχή δεσμεύεται από τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε, οι οποίοι και δεν μπορούν να τροποποιηθούν κατά την αξιολόγηση των προσφορών, σε συμμόρφωση με την αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Περαιτέρω, η εν λόγω πλημμέλεια της προσφοράς της προσφεύγουσας, παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς της, δεν μπορεί να θεραπευτεί κατόπιν σχετικού διευκρινιστικού ερωτήματος της αναθέτουσας αρχής κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, καθώς οποιαδήποτε σχετική διευκρίνιση-συμπλήρωση εκ μέρους της θα ισοδυναμούσε με υποβολή νέας προσφοράς κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της διακήρυξης και του ανωτέρω άρθρου του νόμου. Έτι περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί του ότι το κεφάλαιο Δ.ΛΕΥΚΟΒΡΥΣΗ του Τμήματος 1 θα μπορούσε να εκτελεστεί, λόγω μη σύμπτωσης των ωραρίων, από έναν (1) εργαζόμενο και όχι δύο (2), προβάλλονται απαραδέκτως καθώς βάλουν κατ' ουσία κατά των όρων της διακήρυξης και προβάλλονται ανεπιταίρως, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στις σκέψεις 43 και 44 της παρούσας, κατά το παρόν στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή νομίμως απέρριψε την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας για το Τμήμα 1 της σύμβασης και ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

51.Επειδή γίνεται δεκτή η εισήγηση.

52.Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

53.Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Αριθμός απόφασης: 649/2019

Ακυρώνει την υπ' αριθμό 860/19 απόφασης της οικονομικής επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που απέρριψε την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας για το Τμήμα 2 «Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας – Έδρα ΖΕΠ» της σύμβασης και κηρύχθηκε ο διαγωνισμός άγονος για το Τμήμα αυτό, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ποσού εξακοσίων (600) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 28 Μαΐου 2019 και εκδόθηκε στις 18 Ιουνίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

Ο Γραμματέας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΚΑΤΣΙΔΑΣ